۲

DE NAZI-MOORD OP JFK

MICHIEL JANZEN

Lannoo

Ter nagedachtenis aan Clint Hill (1932-2025),
de enige die wakker was op het juiste moment

Opmerking vooraf

Dit boek is een gedramatiseerde versie van de werkelijkheid. Dat betekent dat de meeste datums en feiten kloppen en dat de dialogen grotendeels fictief zijn. In sommige gevallen moest ik vanwege de verhaallijn en spanningsopbouw een kunstgreep in de tijdlijn toepassen. In de verantwoording achterin staan deze kunstgrepen toegelicht en gecorrigeerd. Voor fouten — bewust of onbewust gemaakt — in de tekst of de weergave van de feiten ben alleen ik verantwoordelijk.

Dit boek is geen vervolg op *De jacht op de Führer* en *Het Vierde Rijk*. Die boeken kennen een fictief einde, waar ik bij de aanvang van dit boek geen rekening mee heb gehouden. Het uitgangspunt voor dit verhaal is dat Hitler zich op 30 april 1945 door het hoofd heeft geschoten. Otto Skorzeny bevond zich op dat moment in de Beierse Alpen, de zogenaamde Alpenfestung.

Belangrijkste figuren in dit verhaal

Otto Skorzeny: luitenant-kolonel van de Waffen-SS in de Tweede Wereldoorlog.
Ilse Lüthje: vrouw van Otto Skorzeny
Karl Radl: kapitein van de Waffen-SS in de Tweede Wereldoorlog.

Frank Becker: NYPD-detective
Gus Sandt: NYPD-detective

John F. Kennedy: 35e president van de Verenigde Staten. Zijn naam wordt vaak afgekort tot 'JFK'. Familieleden en vrienden noemen hem 'Jack'.
Robert F. Kennedy: minister van Justitie (Attorney General) in het kabinet van zijn broer. Zijn naam wordt vaak afgekort tot 'RFK'. Familieleden en vrienden noemen hem 'Bobby'.
Jacqueline Kennedy-Bouvier: first lady en vrouw van John F. Kennedy.
Lyndon B. Johnson: vice-president van de Verenigde Staten. Zijn naam wordt vaak afgekort tot 'LBJ'.
Robert McNamara: minister van Defensie (Secretary of Defense)
Dean Rusk: minister van Buitenlandse Zaken (Secretary of State)
Ted Sorensen: speechschrijver en vertrouweling van president Kennedy
John McCone: directeur van de CIA
Kolonel Black: hoge functionaris bij de CIA
J. Edgar Hoover: directeur van de FBI
William King Harvey: voormalig FBI-agent, nu lid van de CIA

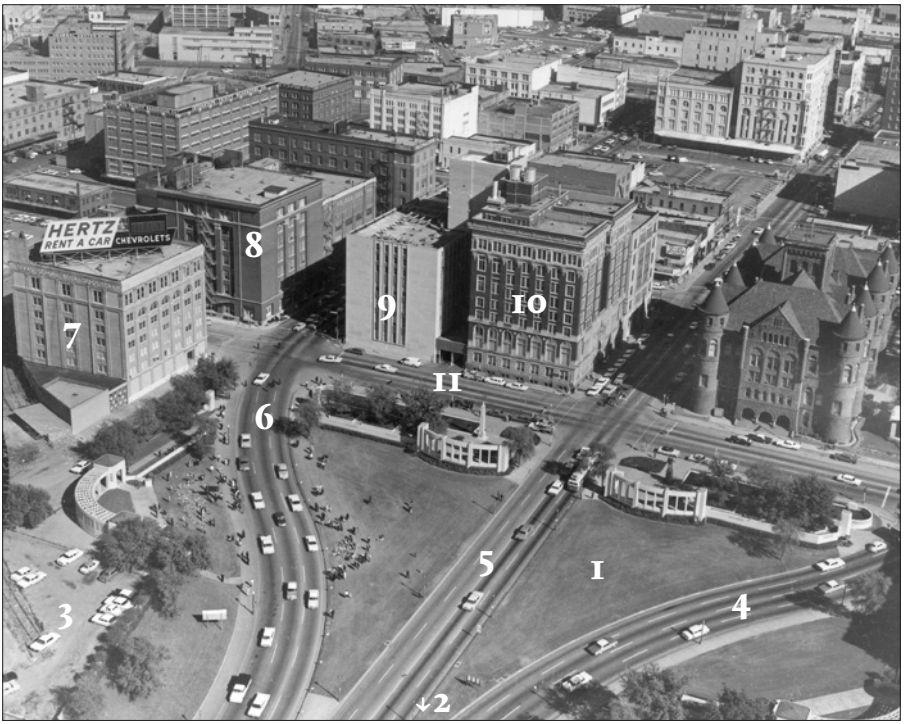

1. Dealey Plaza
2. The Triple Underpass
3. Parkeerterrein Union Terminal Company
4. Commerce Street
5. Main Street
6. Elm Street
7. Texas School Depository
8. The Dal-Tex Building
9. The Dallas County Records Building
10. The County Criminal Courts Building
11. Houston Street

A man does what he must — in spite of personal consequences, in spite of obstacles and dangers and pressures — and that is the basis of all human morality.

- John F. Kennedy, *Profiles in Courage* (1956)

1948

There is something addictive about secrets.

– J. Edgar Hoover (1895-1972),
directeur van de FBI van 1935 tot 1972

I

Darmstadt, 27 juli 1948

DE GEVANGENE LIGT op de brits en probeert zich te ontspannen. Hij richt zijn ogen opnieuw op de tegelrand die de afscheiding vormt tussen vloer en wand. Hoe vaak heeft hij de tegels al niet geteld? 152, de negen halve tegels onder de drempel meegerekend. Hij kent het aantal op de vloer uit zijn hoofd. 1350. Er zitten ook 4077 voegen in de vloer. Tellen is de enige manier om zijn gedachten te verzetten. Om de rust in zijn hoofd te bewaren.

Voetstappen klinken in de gang. Hij herkent de stemmen van de bewakers. Dit zijn het Varken en de Professor. Alle bewakers hebben een bijnaam. Het wordt weer stil wanneer ze weglopen.

Hij schrikt op van de sleutel in het slot. Een schuifbout wordt ontgrendeld. De metalen deur zwaait open, het felle licht van een zaklamp wordt op hem gericht. De gevangene schermt zijn ogen af en richt zich op.

'Mitkommen!'

Het Varken en de Professor brengen hem naar een kantoor, waar drie Amerikaanse helmen op de tafel staan. De letters MP zijn op de voorzijde geschilderd. Nonchalant staan de bijbehorende militaire politiemannen te roken. De Professor laat een van de drie militairen een formulier ondertekenen. De twee anderen zetten hun helm op. De Professor drukt daarna met een vinger zijn bril tegen de brug van zijn neus — vandaar zijn bijnaam.

'Everything okay?' vraagt een militair terwijl hij zijn peuk dooft in een bakelieten asbak.

Het Varken bromt iets met een licht knorrende ondertoon.

De drie MP's begeleiden de gedetineerde naar buiten, waar in het donker een zwarte auto klaarstaat. De kleinste van het stel houdt het achterportier voor hem open. Nog één keer kijkt hij om naar het hoekige poortgebouw waarachter meer dan drie jaar ge-

vangenschap lag. Hij weet niet waar ze hem heen brengen, maar alles is beter dan hier. Een forsere militair komt naast hem zitten op de achterbank. De jongeman neemt zijn helm weer af. Hij ruikt naar sigarettenrook.

'Can I have a cigarette?' vraagt de gevangene aan de MP.

Die grinnikt. De twee anderen lachen hard.

De autolichten schijnen in de richting van de vrijheid. Met ronkende motor rolt de auto van zijn plek af en maakt vaart. De gevangene ziet de toegeknepen ogen van de militairen schuin voor en naast hem. Deze laatste biedt hem een sigaret aan. De MP die naast de chauffeur zit, zegt glimlachend tegen hem: 'U kunt gewoon Duits met ons praten, Herr Skorzeny.'

1960

The Kennedy murder was almost a warning to any other president not to go too far.

- Filmregisseur Oliver Stone over de Amerikaanse geheime diensten.

2

Palm Beach FL, 11 december 1960

HET IS ZONDAG, de mis is bijna afgelopen.

Richard Paul Pavlick wacht in zijn auto. De oude Buick is zijn meest waardevolle bezit. Hij observeert de kapel, waar elk moment de deur kan opengaan. Pavlick is een gedreven man. Toen hij vernam dat John Fitzgerald Kennedy de presidentsverkiezingen van Richard Nixon had gewonnen, is er iets bij hem geknapt. De eenzame en gepensioneerde postbode uit een klein arbeidersdorp in New Hampshire besloot dat hij de loop van de geschiedenis zou veranderen. Het kon toch niet zo zijn dat iemand – alleen omdat hij genoeg geld had – het presidentschap kon kopen.

Pavlick las de kranten en luisterde naar de radio. Kennedy kwam continu in het nieuws, hij verbleef 's zomers in Hyannis Port of Georgetown en 's winters in Palm Beach. Daar zou Pavlick toeslaan. Hij kocht elf staven dynamiet, naaide ze samen met het ontstekingsmechanisme vast aan de binnenkant van zijn jas en stapte in zijn Buick.

Nu is het moment daar. Zodra Kennedy de kapel uitkomt, zal hij naar hem toe lopen en de dynamietstaven tot ontploffing brengen. Hij zal zelf ook sterven, maar op zijn minst heeft hij zijn land behoed voor een waardeloze president.

De eerste mensen komen naar buiten. Pavlick ziet Kennedy verschijnen, lachend zoals altijd. Hij haat die kerel met zijn witte tanden. Met zijn jas goed dichtgeknoopt stapt hij uit zijn auto. Net op dat moment ziet hij Kennedy's vrouw achter een kinderwagen verschijnen. Aan haar hand houdt ze hun dochtertje.

Pavlick verstart en slaat zijn ogen neer. Hij wil niet de geschiedenis ingaan als de moordenaar van een onschuldige vrouw en haar kinderen. Pavlick stapt weer in. Deze kans laat hij voorbijgaan. Er zal een nieuwe komen.

1962

No matter how paranoid or conspiracy-minded you are, what the American government is actually doing is worse than you imagine.

– William Blum (1933-2018), Amerikaans journalist

3

New York City, 31 januari 1962

MET ZIJN OGEN dicht staat detective Frank Becker onder de douche. De warme straal stoomt hem klaar voor een nieuwe dag. Wiebelend in de douchebak laat hij zijn nachtmerries door het water wegspoelen. Het was weer zo'n nacht waarin de geesten van omgebrachte criminelen hem kwamen kwellen. Hij draait de kraan dicht, stapt uit de douche en slaat een ochtendjas om. Wanneer hij de damp van de spiegel heeft weggewreven ziet hij zijn eigen kop. Afgepeigerde huid, trage oogopslag. Dat is de prijs die hij betaalt voor de onregelmatige diensten. Op zijn pantoffels slentert hij de keuken in en zet koffie. Daarna sloft hij de woonkamer in en trekt de donkere doek van de kooi van Harry en Odetta.

'Good morning', piept Harry.

'Goedemorgen, jullie twee', mompelt Becker.

De twee dwergpapegaaien slaan hun vleugels uit terwijl hij wat zaad in hun bakje doet. Harry is er als de kippen bij. De twee dwergpapegaaien zijn een cadeautje van zijn collega's, toen hij bij Martha wegging. Pas toen zij vroegen welke namen hij de vogels gegeven had, ging hij daarover nadenken. De radio stond aan. Harry Belafonte en Odetta zongen 'Hole in the Bucket'. Daar was het antwoord. Terug in de badkamer haalt Becker een kam door zijn haar. Zijn geringe lengte van 1,72 meter compenseert hij door een hoekige bouw en hoge reactiesnelheid. Naast die fysieke kenmerken beschikt hij over een ijzeren geheugen. Vroeger won hij altijd met memory. Op school was hij de beste van zijn klas in geschiedenis, topografie en klassieke literatuur. Zijn goede reflexen leverden hem een plaats in het *high school*-baseballteam op en wanneer het op knokken aankwam, was bij hem de eerste klap een knock-out waard. Met zijn 38 jaar voelt hij zich sterker dan ooit. Sinds een halfjaar bokst hij en hijgt hij zijn zwartgerookte longen weer

schoon. Rennen door Crotona Park en touwtjespringen gaat hem steeds makkelijker af. Met een kop koffie in de hand gaat hij op een keukenstoel zitten. Na zijn scheiding is hij in dit kleine appartement in de Bronx beland. Zijn privéleven is niet gelopen zoals hij gehoopt had. Gelukkig heeft hij Yentl, zijn prachtige dochter van dertien. Haar foto hangt op de koelkast.

De Buick rijdt richting The Battery, het zuidelijkste punt van Manhattan. Frank Becker en Gus Sandt zitten zwijgend naast elkaar. De twee detectives vormen al jarenlang een team. Ze kennen elkaars levens, elkaars zwakke punten en elkaars angsten. Vanzelfsprekend zijn die laatste nooit onderwerp van gesprek. Als het zijn eigen Rambler American betreft, rijdt Becker zelf, maar in een onopvallende Buick van de NYPD, is het altijd Gus die achter het stuur stapt. Dat is een ongeschreven regel. Becker is hoger in rang dan Gus, dus die laatste noemt hem 'boss'. Niet omdat Becker dat verlangt, maar omdat 'boss' gewoon lekker bekt. Het weer is helder en fris, de politieradio staat aan. Als *plainclothes* hoeven ze nooit op algemene oproepen te reageren, soms doen ze dat wel. Becker en Sandt hebben hun eigen agenda. En die wordt gevuld door de maffia, of de cosa nostra, zoals ze zichzelf noemt.

Becker kijkt uit over de Upper Bay. Onder een grijze lucht ziet hij Governors Island liggen en iets verderop steekt het Vrijheidsbeeld af tegen een diffuse lijn die de horizon vormt. Deze stad is zijn wereld. Hier is hij opgegroeid. Hier heeft hij lief en leed gedeeld.

Hij draait het raam iets open. Frisse lucht verdrijft de rooklucht uit de auto. Geen van hun tweeën rookt en toch krijgen ze die bij de auto cadeau. Zijn collega stuurt de Buick de Brooklyn-Battery Tunnel in. De drie kilometer lange toltunnel verbindt Manhattan met Brooklyn. Becker draait het raam weer dicht. Het is lunchtijd, rond dit moment is het minder druk. De radioverbinding valt krakend weg. Geen van beiden zegt er iets over. Je vooral niet druk